

— Είναι ανήμπορος... Τὸν ἔπιασε ὁ βῆχας κι ὁ πυρετός... Είναι στὰ ρούχα...

Τ' ἀπόγεμα εἴμαστε στὸ μπαλάνισμα καὶ κοντεύαμε νὰ νετάρουμε, πού φάνηκε ὁ φύλακας νᾶρχεται ἀπ' ὄξω κι ἀπὸ πίσω ἡ γυναίκα του ἡ κυρὰ-Σοφιά, πλέκοντας μιὰ χοντρή καφετιά φανέλλα... Σὲ λίγο μπήκε μέσα μὲ τὰ χοντρά του παπούτσια καὶ προτοῦ τὸν ρωτήσουμε:

— Πάει! μᾶς εἶπε.

— Ἔ! τὸ φουκαρᾶ...

— Αὐριο στὶς δέκα θὰ τὸν βγάλουμε...

Παρατήσαμε τὴ δουλειά...

Τὴν ἄλλη μέρα φορέσαμε τὰ γιορτινά μας καὶ τραβήξαμε γιὰ τὸ σπίτι.

Ἐκεῖ κοντὰ σὲ μιὰ ταβέρνα θρήκαμε τὸ Χρῆστο μεθυσμένο... Καθήσαμε κ' ἐμεῖς, τραβήξαμε κἄνα δυὸ ποτήρια καὶ πήγαμε μετὰ στὴν ἐκκλησία...

Ἐκεῖ τὸν εἶχανε περιγκλώσει ἡ μάνα του καὶ τ' ἀδέφφια του.

Ψάλλθηκαν γρήγορα οἱ νεκρώσιμες εὐχές καὶ μετὰ τραβήξαμε γιὰ τὸ νεκροταφεῖο.

Ὁ Χρῆστος ἦτανε μαζί μας.

Τὰ παιδιά τρέχανε μπρὸς γιὰ νὰ μποῦνε στὴν πόρτα γρήγορα καὶ νὰ βροῦνε θέση γιὰ νὰ δοῦν...

— Ρε παιδιά, μὴ βιαζόσαστε... Ὅλοι θὰ μποῦμε... ἀπ' τὴν πόρτα αὐτή...

— Πᾶψε, ρε Χρῆστο, δὲν κάνει...

Αὐτοὶ τραβήξανε μπρὸς καὶ μεῖς μείναμε πίσω καὶ καθήσαμε σ' ἓνα πεζούλι, ἀπέναντι στὴ βρούση ποῦχαν ἀκουμπήσει κάτι φρέσκα ξεθαμμένα κόκκαλα...

Ὁ Χρῆστος πήγε κοντὰ, γύρισε ἀπὸ δῶ, ἀπὸ κει κ' ἔπειτα:

— Γυναίκα θάναι...

— Μπᾶ!...

— Δὲ βλέπεις τίς λεκάνες; κ' ἔδειξε τὸ μέρος πού ἐκλώνουνταν τὰ πόδια. Μικρὸ κεφάλι... κι ὅλα τὰ δόντια γερά...

Τὸν θάψανε!...

Ὁ παπὸς περνώντας στάθηκε στὴ βρούση καὶ κοιτάζοντας πλάγια τὰ κόκκαλα ἄρχισε:

— Τίς ἦν οὗτος; πλούσιος ἢ πένης; ἐνάρετος ἢ ἀμαστωλός; βασιλεὺς ἢ στρατιώτης;...

Κι ὁ Χρῆστος:

— Στάσου, δέσποτά μου!... Ρε Γιάννη... Ποιανὸ εἶν' αὐτὸ ἐδῶ;... Ἔ;... ὁ γιὸς τῆς Δημήτρινας;... Ὁ γιὸς τῆς Δημήτρινας ποῦταν στὸ κάρβουνο...

— Κύρ-Χρῆστο, γιὰ τὸ συχώριο! ἔκανε ἓνας πού κρατοῦσε τὸ γαλόνι μὲ τὸ κρασί.

— Naί, παιδί μου...

Τράβηξε δυὸ - τρία πατήρια καὶ χτυπώντας τὴ γλώσσα:

— Θεὸς σωθῆς τον...

1917. Καλοκαίρι.

ΤΟ ΟΡΓΑΝΕΤΟ

Μὲς στὸ θλιμένο δειλινό,
συγγεφροσκαπασμένο,
κάτω ἀπὸ μαῦρο, σκοτεινὸ
οὐρανὸ — πῶς τὸ προσμένω
στὸ παραθύρι μου: Νάρθη
κ' ἐκεῖ ἀντικρὺ μου νὰ σταθῇ
στὸ σταυροδρόμι.

Βραχνὰ ν' ἀρχίσῃ νὰ μοῦ λέει
καὶ τὰ παλιὰ νὰ σιγοκλαίει
πού δὲν ξεχνιοῦνται ἀκόμη.
Τᾶχω σφιγχοκλεισμένα
βαθειὰ-βαθειὰ μὲς στὴν ψυχῇ
καὶ τὰ κρατῶ μὲ ζήλεια ἐκεῖ
τὰ περασμένα.

Μαζὶ μὲ τὴν ψιλλὴ βροχῇ
παλιοῦ καιροῦ μιὰ μουσικῇ
πότε γελᾶει, πότε σιενάζει
καὶ μὲ σπαράζει.

Ἄκουσε τοὺς βραχνούς λυγμούς,
σὰ μακροσμένους σιεναγμούς,
καιρῶν πού μᾶς ἀφῆσαν
πῶς τὸν ἄερα σχίζουν;
κάποιες παλιές θυμίζον
λύπες, χαρές, πού οὐσίαν!

Ἄκουσε τοὺς λυπητεροὺς σκοπούς
Ἄκουσε καὶ τοὺς χαρωπούς.
Τὸ ἴδιο κλαῖν γιὰ μένα
τὰ περασμένα!

Σύρα.

ΛΑΥΡΑΣ

Κάθε πρᾶσι πὸν κῶμα, κάθε ιδέα ἔχει τὸ λογικό της τὸ ξετίλιγμα. Ἡ καθαρόδοσα πήγε ὡς ἔπαι ἠγῆθηκε νὰ πᾶ. Κόστος δυοίτες. Θὰ ἐννοήσουνε πὺς ἡ δημοτικὴ ἀξίζει περισσότερο, γιατί δὲ συζητιέται πὺς ἡ καθαρόδοσα οξοῦνταρε, θεοφάνει καὶ φουκό, ἀπὸ κτηροῦσε ὄνειρα ἐνῶ ἡ γλώσσα ἡ ἐθνικὴ βασίλειται στὴν ἀλήθεια, δηλαδὴ στὸ ἔθνος.

Τὴ γνώμη μας, ξάστερα νὰ τὴ λέμε. Ἔτσι μογάχα θὰ πᾶμε ὀμπρός. Ἄμα φοβάσαι, εἶσαι τὸ μισὸ νικημένος, ἀφῶ φαίνεσαι κ' ὁ ἴδιος μισός. Ὁ ἄντρας τὸ χρωσῆ νὰ φαίνεται ἄντρας. Μὲ ἀπόφαση Μὲ κουράγιο.

Στὸ Βυζάντιο, εἶτανε ἡ ἀνεξαρτησία μεγαλήτερον, οκλάβα δὲν εἶτανε ἡ γλώσσα. Ὡς καὶ τὸ βυζαντινὸ ἐμὸ ξεπέρασε ὁ δασκαλιζμός.

Ψυχάρης